

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені О.О.БОГОМОЛЬЦЯ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

проректор
роботи

з науково-педагогічної

“РЕКОМЕНДОВАНО”

на методичній нараді кафедри педіатрії
№4

зав. кафедри, академік АМН України,

професор _____

О.М.Науменко

професор _____

В.Г. Майданник

“ ___ ” _____ 2014 р.

“ ___ ” _____ 2014 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

З ДИСЦИПЛІНИ «ПРОПЕДЕВТИКА ПЕДІАТРІЇ»

(розроблена на підставі типової навчальної програми 2014 року)

Київ 2014

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ З ДИСЦИПЛІНИ “ПРОПЕДЕВТИКА ПЕДІАТРІЇ”

Програма складена у відповідності з наступними нормативними документами:

- освітньо-кваліфікаційними характеристиками (ОКХ) і освітньо-професійними програмами (ОПП) підготовки фахівців, затвердженими наказом МОН України від 16.04.03 за №239 на пряму підготовки “Медицина” освітньо-кваліфікаційного рівня “спеціаліст” за спеціальностями “Лікувальна справа”, “Педіатрія”, “Медико-профілактична справа”;
- навчального плану підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня “спеціаліст” кваліфікації “лікар” для спеціальностей “Лікувальна справа”, “Педіатрія”, “Медико-профілактична справа” затвердженого наказом МОЗ України від 08.07.2010 р №539 “Про внесення змін до навчального плану підготовки фахівців навчального плану підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня “спеціаліст” кваліфікації “лікар” у вищих навчальних закладах IV рівня акредитації за спеціальностями “Лікувальна справа”, “Педіатрія”, “Медико-профілактична справа”, затвердженим наказом МОЗ України від 19.10.2009 №749”;
- рекомендаціями щодо розроблення навчальних програм навчальних дисциплін, затвердженими наказом МОЗ України від 24.03 2004 за №152 “Про затвердження рекомендацій щодо розроблення навчальних програм навчальних дисциплін” зі змінами та доповненнями, внесеними наказом МОЗ України від 12.10.2004 за №492 “Про внесення змін та доповнень до рекомендацій щодо розроблення навчальних програм навчальних дисциплін”;
- інструкцією про систему оцінювання навчальної діяльності студентів в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу, затвердженої МОЗ України 15.04.2014

Предметом вивчення навчальної дисципліни є закономірності фізичного та психомоторного розвитку дітей різного віку, анатоμο-фізіологічні особливості та семіотика ураження різних органів та систем дитячого організму, принципи раціонального вигодовування та харчування дітей різного віку.

Міждисциплінарні зв`язки:

Пропедевтика педіатрії як навчальна дисципліна ґрунтується на вивченні студентами медичної біології, медичної та біологічної фізики, медичної хімії, біологічної та біоорганічної хімії, морфологічних дисциплін, анатомії, гістології, фізіології й інтегрується з цими дисциплінами.

Програма навчальної дисципліни складається з таких модулів :

Модуль 1. Розвиток дитини

Модуль 2. Анатоμο-фізіологічні особливості, методика обстеження та семіотика захворювань у дітей.

Модуль 3. Вигодовування дітей

1. Мета і завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни “Пропедевтика педіатрії” є формування умінь застосовувати знання з пропедевтики педіатрії в процесі подальшого навчання й у професійній діяльності.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни “Пропедевтика педіатрії” є здобуття знань про:

- Педіатрію як науку про здорову і хвору дитину
- Періоди дитячого віку
- Особливості фізичного та психомоторного розвитку дітей різного віку
- Анатоμο-фізіологічні особливості та методика обстеження органів і систем у дітей різного віку
- Семіотика захворювань різних органів і систем у дітей
- Раціональне вигодовування немовлят та дітей старших 1 року

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- Основні закономірності фізичного та нервово-психічного розвитку дітей різних вікових груп.
- Клінічне значення вікових анатомо-фізіологічних особливостей дитячого організму.
- Семіотику синдромів ураження різних систем та найбільш поширених захворювань дитячого організму.
- Принципи раціонального вигодовування та харчування здорових дітей різного віку.

вміти:

- Робити висновок про фізичний та психомоторний розвиток дітей різного віку.
- Проводити клінічне обстеження дітей різного віку та оцінювати отримані зміни.
- Інтерпретувати результати лабораторних та інструментальних досліджень у дітей в нормі та при патології.
- Розраховувати та складати добовий раціон для дітей раннього віку.
- Складати та коректувати раціон харчування дітей старше одного року.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 195 годин 7,5 кредитів ЄКТС.

Структурування навчальної дисципліни на модулі та змістові модулі

Типова програма з дисципліни „педіатрія” структурована, представлена 3 модулями, до складу яких входять блоки 17 змістових модулів, тем відповідно до вимог розробки навчальних програм навчальних дисциплін (Наказ МОЗ України №492 від 12.10.2004 р. «Про внесення змін та доповнень до Рекомендацій щодо розроблення навчальних програм навчальних дисциплін»).

МОДУЛЬ 1. Розвиток дитини

Змістові модулі:

1. Педіатрія як наука про здорову і хвору дитину.
2. Періоди дитячого віку.
3. Фізичний та психомоторний розвиток дітей.

МОДУЛЬ 2. Анатомо-фізіологічні особливості, методика обстеження та семіотика захворювань у дітей.

Змістові модулі:

1. Нервова система у дітей.
2. Шкіра, підшкірна основа та кістково-м'язова система у дітей.
3. Система дихання у дітей.
4. Серцево-судинна система у дітей.
5. Системи травлення у дітей.
6. Система виділення у дітей.
7. Ендокринна система у дітей.
8. Імунна система та система крові у дітей
9. Написання і захист історії розвитку дитини
10. Обмін речовин у дітей

МОДУЛЬ 3. Вигодовування дітей

Змістові модулі:

1. Природне вигодовування немовлят
2. Штучне вигодовування немовлят
3. Змішане вигодовування немовлят
4. Вигодовування дітей старших одного року

3. Структура навчальної дисципліни

Структура навчальної дисципліни	Кількість годин, з них			СРС	Рік навчання	Вид контролю
	Всього	Аудиторних				
		Лекцій	Практичних занять			
	195	40	100	55	3-й	
Кредитів ECTS	6,5					
Модуль 1: Змістових модулів 3	40 год. / 1,5 кредитів ECTS	6	20	14		Підсумковий модульний контроль
Модуль 2: Змістових модулів 10	115 год. / 3,5 кредитів ECTS	26	60	29		-"-
Модуль 3: Змістових модулів 4	40 год. / 1,5 кредитів ECTS	8	20	12		-"-
В тому числі, підсумковий модульний контроль засвоєння 3-х модулів	25 год./1,0 кредит ECTS		10	15		
Тижневе навантаження	7,5 год. / 0,25 кредитів ECTS					

Примітка: 1 кредит ECTS – 30 год. Аудиторне навантаження – 66,7%, СРС – 33,3%

Тема	Лекції	Практичні заняття	СРС
МОДУЛЬ 1: “Розвиток дитини”			
<i>Змістовий модуль 1. Педіатрія як наука про здорову і хвору дитину.</i>			
1. Предмет і місце педіатрії, основні етапи розвитку.	1	-	1
2. Організація лікувально-профілактичної допомоги дітям в Україні.	-	-	1
Разом за змістовним модулем	1	-	2
<i>Змістовий модуль 2. Періоди дитячого віку.</i>			
3. Періоди дитячого віку.	1	2,5	1
4. Особливості періоду новонародженості.	2	2,5	1
Разом за змістовним модулем	3	5	2
<i>Змістовий модуль 3. Фізичний та психомоторний розвиток дітей</i>			
5. Фізичний розвиток дітей, антропометрія		2,5	1
6. Оцінка фізичного розвитку дітей.	1	2,5	1
7. Психомоторний розвиток дітей.	1	2,5	1
8. Оцінка психомоторного розвитку дітей.		2,5	1
9. Оцінка психомоторного розвитку дітей (друге заняття).		2,5	1
Разом за змістовним модулем	2	12,5	5
Підсумковий модульний контроль	-	2,5	5
<i>Усього годин - 40</i>	6	20	14
<i>Кредитів ECTS – 1,5</i>			

Тема	Лекції	Практичні заняття	СРС
МОДУЛЬ 2: “Анатомо-фізіологічні особливості, методика досліджень та семіотика захворювань у дітей”			
<i>Змістовий модуль 4. Нервова система у дітей.</i>			
1. Анатомо-фізіологічні особливості, методика обстеження нервової системи у дітей.	1	2,5	1
2. Семіотика захворювань нервової системи у дітей.	1	2,5	
Разом за змістовним модулем	2	5	1
<i>Змістовий модуль 5. Шкіра, підшкірна основа, кістково-м'язова система у дітей.</i>			
3. Анатомо-фізіологічні особливості, методика обстеження, семіотика захворювань шкіри, підшкірної основи у дітей.	1	2,5	1
4. Анатомо-фізіологічні особливості, методика обстеження, семіотика захворювань кістково-м'язової системи у дітей	1	2,5	
Разом за змістовним модулем	2	5	1
<i>Змістовий модуль 6. Система дихання у дітей.</i>			
5. Анатомо-фізіологічні особливості, методика обстеження органів дихання у дітей.	2	2,5	1
6. Перкусія легень у дітей.		2,5	
7. Аускультация легень у дітей. Семіотика захворювань органів дихання.	2	2,5	1
Разом за змістовним модулем	4	7,5	2
<i>Змістовий модуль 7. Серцево-судинна система у дітей.</i>			
8. Анатомо-фізіологічні особливості, методика, обстеження серцево-судинної системи у дітей.	2	2,5	1
9. Перкусія серця у дітей.		2,5	1
10. Аускультация серця у дітей. Семіотика захворювань серцево-судинної системи	2	2,5	1
Разом за змістовним модулем	4	7,5	3
<i>Змістовий модуль 8. Система травлення у дітей.</i>			
11. Анатомо-фізіологічні особливості, методика обстеження травної системи у дітей.	2	2,5	1
12. Семіотика уражень органів травлення у дітей.	2	2,5	1
13. Абдомінальний синдром, патологія випорожнень, пілороспазм, пілоростеноз		2,5	
Разом за змістовним модулем	4	7,5	2
<i>Змістовий модуль 9. Система виділення у дітей.</i>			
14. Анатомо-фізіологічні особливості, методика обстеження системи виділення у дітей.	1	2,5	1
15. Семіотика уражень системи виділення у дітей. Семіотика мікроскопічних змін сечового осаду (протеїн-, еритроцит-, лейкоцит- і циліндрурія та ін.).	1	2,5	1
16. Синдром гострої і хронічної ниркової недостатності.2		2,5	
Разом за змістовним модулем	2	7,5	2
<i>Змістовий модуль 10. Ендокринна система у дітей.</i>			
17. Анатомо-фізіологічні особливості, методика обстеження, семіотика захворювань ендокринної системи у дітей.	1	2,5	1
Разом за змістовним модулем	1	2,5	1
<i>Змістовий модуль 11. Імунна система та система крові у дітей.</i>			
18. Анатомо-фізіологічні особливості, методика обстеження, семіотика захворювань імунної системи у дітей.	1	2,5	1

Тема	Лекції	Практичні заняття	СРС
19. Анатомо-фізіологічні особливості, методика обстеження системи крові у дітей	1	2,5	
20. Лабораторні методи дослідження функціонального стану органів та систем дитячого організму. Правила і техніка взяття матеріалу для дослідження.	1	2,5	1
21. Клініко-гематологічна семіотика основних синдромів (анемічний, гемолітичний, геморагічний та ін.) та захворювань системи крові у дітей.		2,5	1
Разом за змістовним модулем	3	10	3
Змістовий модуль 12. Написання та захист історії розвитку дитини			
22. Написання та захист історії розвитку дитини.		2,5	3
Змістовий модуль 13. Обмін речовин у дітей.			
23. Енергетичний обмін у дітей.	1		1
24. Білковий обмін у дітей.	1		1
25. Вуглеводний обмін у дітей.	1		1
26. Ліпідний обмін у дітей.	1		1
27. Водно-електролітний та кислотно-лужний обмін у дітей.			1
28. Вітаміни, їх значення для розвитку дитини.			1
Разом за змістовним модулем	4	-	6
Підсумковий модульний контроль (контрольне заняття з методики дослідження)	-	5	5
Усього годин – 115	26	60	29
Кредитів ECTS – 3,5			
МОДУЛЬ 3: “Вигодовування дітей”			
Змістовий модуль 14. Природне вигодовування немовлят.			
1. Природне вигодовування немовлят.	1	2,5	1
2. Природне вигодовування немовлят після введення прикорму.	1	2,5	1
3. Вигодовування недоношених новонароджених			1
Разом за змістовним модулем	2	5	3
Змістовий модуль 15. Штучне вигодовування немовлят.			
4. Штучне вигодовування немовлят.	1	2,5	1
5. Штучне вигодовування немовлят після введення прикорму.	1	2,5	1
Разом за змістовним модулем	2	5	2
Змістовий модуль 16. Змішане вигодовування немовлят.			
6. Змішане вигодовування немовлят.	1	2,5	1
7. Змішане вигодовування немовлят після введення прикорму.	1	2,5	1
Разом за змістовним модулем	2	5	2
Змістовий модуль 17. Вигодовування дітей старших одного року.			
8. Організація та принципи раціонального харчування дітей старших одного року.	2	2,5	
Підсумковий модульний контроль (контрольна з вигодовування)	-	2,5	5
Усього годин - 40	8	20	12
Кредитів ECTS – 1,5			

4. Теми лекцій

№	ТЕМА	Кількість годин
1.	Педіатрія як наука про здорову і хвору дитину, її місце в системі загальної медицини. Основні історичні етапи розвитку педіатрії в Україні. Принципи організації і методи лікувально-профілактичної допомоги дітям в Україні. Періоди дитячого віку, їх характеристика і особливості.	2
2.	Новонароджена дитина. Фізіологічні і перехідні стани в періоді новонародженості.	2
3.	Фізичний та психомоторний розвиток дітей різних вікових груп. Принципи і методи оцінки фізичного розвитку дітей. Поняття про акселерацію розвитку дітей, основні гіпотези і механізми акселерації. Семіотика порушень фізичного та психомоторного розвитку дітей.	2
4.	Анатомо-фізіологічні особливості нервової системи у дітей. Семіотика основних захворювань нервової системи у дітей.	2
5.	Морфологічні і функціональні особливості шкіри та її похідних у дітей. Особливості будови підшкірної клітковини. Загальна семіотика основних її змін. Семіотика захворювань шкіри і уражень підшкірної клітковини. Анатомо-фізіологічні особливості кістково-м'язової системи у дітей. Семіотика уражень і захворювань кістково-м'язової системи.	2
6.	Анатомо-фізіологічні особливості системи дихання у дітей. Особливості ембріогенезу органів дихання і аномалії їх розвитку. Семіотика уражень і основних захворювань органів дихання у дітей. Синдроми дихальних розладів і дихальної недостатності, основні клінічні прояви.	2
7.	Семіотика уражень і основних захворювань органів дихання у дітей. Синдроми дихальних розладів і дихальної недостатності, основні клінічні прояви.	2
8.	Ембріогенез серцево-судинної системи і вроджені аномалії серця та судин. Особливості кровообігу у внутрішньоутробному періоді. Анатомофізіологічні особливості серця і судин у дитячому віці. Клінічні ознаки ураження серцево-судинної системи у дітей.	2
9.	Семіотика природжених і набутих захворювань серця і судин у дітей. Особливості ЕКГ і ФКГ у здорових дітей різного віку	2
10.	Вікові анатомо-фізіологічні особливості системи травлення у дітей.	2
11.	Семіотика уражень органів травлення та основних захворювань (гастрит, виразкова хвороба, холецистит, дискінезія жовчних шляхів та ін.) у дітей. Синдром «гострого живота».	2
12.	Анатомо-фізіологічні особливості органів сечової системи у дитячому віці. Семіотика найбільш поширених захворювань сечової системи у дітей (пієлонефрит, гломерулонефрит, цистит та ін.). Семіотика мікроскопічних змін сечового осаду (протеїн-, еритроцит-, лейкоцит-, циліндрурія та ін.). Синдром гострої і хронічної ниркової недостатності.	2
13.	Анатомо-фізіологічні особливості ендокринної системи у дітей. Семіотика синдромів гіпер- і гіпофункції окремих ендокринних залоз та захворювань ендокринної системи у дітей. Імунна система та особливості її функціонування у дітей. Поняття про імунodefіцити, класифікація та семіотика імунodefіцитних станів. Клініко-імунологічна семіотика ВІЛ-інфекції у дітей.	2
14.	Особливості системи крові у дітей різних вікових груп. Клініко-гематологічна семіотика основних синдромів (анемічний, гемолітичний, геморагічний та ін.) та захворювань системи крові у дітей (анемія, гострий і хронічний лейкоз, геморагічний васкуліт, тромбоцитопенічна пурпура, гемофілія та ін.).	2
15.	Закономірності вікових змін енергетичного обміну у дітей. Особливості нейроендокринної регуляції обмінних процесів у дітей. Загальні уявлення про хвороби обміну речовин. Особливості білкового обміну і семіотика його порушень у дітей.	2

16	Особливості вуглеводного та ліпідного обмінів у дитячому віці. Семіотика порушень вказаних обмінів речовин у дітей. Вікові особливості водного і мінерального обмінів та кислотно-лужного стану організму у дітей. Порушення водно-мінерального обміну та клінічні прояви. Вітаміни, їх значення для розвитку дитини. Значення вітамінів для обмінних процесів дитячого організму. Семіотика гіпо- та гіпервітамінозів у дітей. Тепловий баланс дитячого організму. Особливості термогенезу і терморегуляції у дитячому віці. Семіотика гіпо- та гіпертермій у дітей різного віку. Догляд за хворими з порушеннями теплового балансу	2
17	Природне вигодовування немовлят. Переваги природного вигодовування немовлят. Значення годування груддю для здоров'я дитини і матері. Кількісний і якісний склад материнського молока. Імунобіологічна роль материнського молока. Методи розрахунку добового об'єму їжі та режиму харчування. Правила і техніка вигодовування материнським молоком. Підгодовування (прикорм) і корекція харчування. Потреба дитини в білках, жирах, вуглеводах та калоріях. Режим і харчування жінки-годувальниці. Труднощі при годуванні груддю. Профілактика гіпогалактії і маститу. Особливості вигодовування недоношених новонароджених. Поняття про «вільне вигодовування», його форми і показання до призначення.	2
18	Штучне вигодовування немовлят. Класифікація та характеристика молочних сумішей для штучного вигодовування немовлят. Гарантійне коров'яче молоко. Техніка штучного вигодовування і критерії оцінки його ефективності. Прикорм і корекція харчування при штучному вигодовуванні. Добова потреба дитини в білках, жирах, вуглеводах та калоріях при штучному вигодовуванні	2
19	Змішане вигодовування. Техніка і правила догодовування. Молочні суміші, які застосовуються для догодовування. Схема змішаного вигодовування дітей першого року життя. Прикорм і корекція харчування. Потреба дитини в білках, жирах, вуглеводах та калоріях при змішаному вигодовуванні. Поняття про «вільне вигодовування», його форми і показання до призначення.	2
20	Організація та принципи раціонального харчування здорових дітей, старших одного року.	2
	РАЗОМ	40

5. Теми практичних занять

№	ТЕМА	Кількість годин
1,2.	Періоди дитячого віку, їх характеристика і особливості.	5
3,4.	Фізичний розвиток дітей	5
5-7.	Психомоторний розвиток дітей	7,5
8.	Підсумковий модульний контроль:	2,5
9.	Анатомо-фізіологічні особливості, методика клінічного неврологічного обстеження дітей.	2,5
10.	Семіотика основних захворювань нервової системи у дітей (гідроцефалія, менінгіт, енцефаліт, дитячий церебральний параліч та ін.). Особливості спинномозкової рідини у дітей та семіотика її змін при патології (при гнійних та серозних менінгітах, гідроцефалії та ін.).	2,5
11.	Анатомо-фізіологічні особливості, методика обстеження, семіотика захворювань шкіри, підшкірної основи у дітей.	2,5
12.	Анатомо-фізіологічні особливості, методика обстеження, семіотика захворювань кістково-м'язової системи у дітей	2,5
13.	Анатомо-фізіологічні особливості, методика обстеження органів дихання у дітей.	2,5
14.	Перкусія легень у дітей. Семіотика уражень (кашель, задишка та ін.) і основних захворювань органів дихання у дітей.	2,5

15.	Аускультация легень у дітей. Семіотика захворювань органів дихання. Синдроми дихальних розладів і дихальної недостатності, основні клінічні прояви.	2,5
16.	Анатомо-фізіологічні особливості, методика обстеження серцево-судинної системи у дітей.	2,5
17.	Перкусія серця у дітей. Основні ознаки ураження серцево-судинної системи у дітей (ціаноз, брадикардія, тахікардія та ін.).	2,5
18.	Аускультация серця у дітей. Семіотика природжених і набутих захворювань серця та судин у дітей. Електрокардіографія, фонокардіографія, ехокардіографія.	2,5
19.	Анатомо-фізіологічні особливості, методика обстеження травної системи у дітей.	2,5
20.	Семіотика уражень органів травлення у дітей.	2,5
21.	Абдомінальний синдром.	2,5
22.	Анатомо-фізіологічні особливості, методика обстеження органів системи виділення у дітей.	2,5
23.	Семіотика мікроскопічних змін сечового осаду (протеїн-, еритроцит-, лейкоцит- і циліндрурія та ін.).	2,5
24.	Синдром гострої і хронічної ниркової недостатності.	2,5
25.	Анатомо-фізіологічні особливості, методика обстеження, семіотика захворювань <i>ендокринної системи</i> у дітей.	2,5
26.	Анатомо-фізіологічні особливості, методика обстеження, семіотика <i>захворювань імунної системи</i> у дітей. Методи діагностики імунодефіцитів у дітей	2,5
27.	Особливості системи крові у дітей різних вікових груп. Методи клініко-лабораторного обстеження дітей з ураженням системи крові.	2,5
28.	Лабораторні методи дослідження функціонального стану органів та систем дитячого організму. Правила і техніка взяття матеріалу для дослідження.	2,5
29.	Клініко-гематологічна семіотика основних синдромів (анемічний, гемолітичний, геморагічний тощо) та захворювань системи крові у дітей.	2,5
30.	Захист історії розвитку дитини	2,5
31,3 2.	Анатомо-фізіологічні особливості, методика клінічного неврологічного обстеження дітей.	5
33.	Природне вигодовування немовлят. Кількісний і якісний склад материнського молока. Методи розрахунку добового об'єму їжі та режиму харчування.	2,5
34.	Підгодовування (прикорм) і корекція харчування. Добова потреба дитини в харчових інгредієнтах та енергії.	2,5
35.	Штучне вигодовування немовлят. Класифікація та характеристика молочних сумішей для штучного вигодовування немовлят. Гарантійне коров'яче молоко. Техніка штучного вигодовування і критерії оцінки його ефективності.	2,5
36.	Прикорм і корекція харчування при штучному вигодовуванні. Добова потреба дитини в білках, жирах, вуглеводах та калоріях при штучному вигодовуванні	2,5
37.	Змішане вигодовування. Техніка і правила догодовування. Молочні суміші, які застосовуються для догодовування. Схеми змішаного вигодовування дітей першого року життя.	2,5
38.	Прикорм і корекція харчування дітей на змішаному вигодовуванні. Добова потреба дитини в білках, жирах, вуглеводах та калоріях при змішаному вигодовуванні.	2,5
39.	Організація та принципи раціонального харчування здорових дітей, старших одного року	2,5
40.	Підсумковий модульний контроль:	2,5
	РАЗОМ	100

6. Самостійна робота

№	ТЕМА	Кількість годин	Вид контролю
Модуль 1			
1.	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок	7	Поточний контроль на практичних заняттях
2.	Самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять:		
	Предмет і місце педіатрії, основні етапи розвитку.	1	Підсумковий модульний контроль
	Організація лікувально-профілактичної допомоги дітям в Україні.	1	Підсумковий модульний контроль
3.	Підготовка до підсумкового модульного контролю	5	Підсумковий модульний контроль
Модуль 2			
1.	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок	15	Поточний контроль на практичних заняттях
2.	Самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять:		
	Енергетичний обмін у дітей.	1	Підсумковий модульний контроль
	Білковий обмін у дітей.	1	Підсумковий модульний контроль
	Вуглеводний обмін у дітей.	1	Підсумковий модульний контроль
	Ліпідний обмін у дітей.	1	Підсумковий модульний контроль
	Водно-електролітний та кислотно-лужний обмін у дітей.	1	Підсумковий модульний контроль
	Вітаміни, їх значення для розвитку дитини.	1	Підсумковий модульний контроль
	Написання історії розвитку	3	Підсумковий модульний контроль
3.	Підготовка до підсумкового модульного контролю	5	Підсумковий модульний контроль
Модуль 3			
1.	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок	6	Поточний контроль на практичних заняттях
2.	Самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять:		
	Особливості вигодовування недоношених новонароджених.	1	Підсумковий модульний контроль
3.	Підготовка до підсумкового модульного контролю	5	Підсумковий модульний контроль
Всього		55	

Індивідуальні завдання

Модуль 1 – Розвиток дитини

1. Оцінка і інтерпретація параметрів антропометрії у дітей із захворюваннями ендокринної системи.
2. Збір та виділення особливостей анамнезу життя новонародженої дитини і дитини молодшого віку.
3. Оцінка і інтерпретація показників психомоторного розвитку у дітей раннього віку.
4. Доповісти вклад професора Чернова в розвиток педіатрії в Україні.
5. Структура лікувально-профілактичних закладів України.
6. Організація роботи дитячого соматичного стаціонарного відділення.
7. Організація роботи дитячої поліклініки.
8. Організація лікувально-профілактичної допомоги дітям в дошкільно-шкільних закладах і інтернатах.
9. Внесок у розвиток педіатрії та акушерства Н.М. Максимовича-Амбодика.
10. Внесок професорів О.М. Хохол, В.Д. Чеботарьової та інших в розвиток вітчизняної клінічної педіатрії.

Модуль 2 – Анатомо-фізіологічні особливості, методика досліджень та семіотика захворювань у дітей

1. Дослідження серцево-судинної системи у дитини з кардитом.
2. Дослідження шкіри і підшкірно-жирової клітковини у дитини із atopічним дерматитом.
3. Дослідження дихальної системи у дитини з гострою пневмонією.
4. Дослідження дихальної системи у дитини з обструктивним бронхітом.
5. Дослідження травної системи у дитини з загостренням хронічного гастродуоденіту.
6. Дослідження травної системи у дитини з загостренням хронічного холецистохолангіту.
7. Інтерпретація загального аналізу крові у дітей із захворюваннями дихальної системи.
8. Інтерпретація ЕКГ у дитини з порушенням ритму серця.
9. Інтерпретація імунограми у дитини з частими простудними захворюваннями
10. Інтерпретація аналізів сечі у дітей з запальними захворюваннями нирок

Модуль 3 – Вигодовування дітей

1. Складання добового меню дитині першого року життя, що знаходиться на природному вигодовуванні.
2. Складання добового меню дитині першого року життя, що знаходиться на штучному або змішаному вигодовуванні
- 3.. Складання добового меню дитині другого року життя
4. Складання добового меню дитині третього року життя
5. Доповідь «Профілактика atopічного дерматиту у дітей раннього віку»
6. Доповідь «Вільне» вигодовування, програма підтримки грудного вигодовування дітей раннього віку.
7. Особливості вигодовування недоношених немовлят.

8. Методи навчання

- а) лекції
- б) практичні заняття
- в) самостійна робота студентів (СРС), в організації якої значну роль мають консультації викладачів
- г) індивідуальна робота
- д) участь у додаткових консультативних заняттях

9. Методи контролю

- а). тестові завдання за формою А
- б). типові ситуаційні задачі
- в) стандартизовані питання
- г) контроль виконання практичних навичок
- д) тестовий комп'ютерний контроль

10. Розподіл балів, які отримують студенти

МОДУЛЬ №1: ФІЗИЧНИЙ ТА ПСИХОМОТОРНИЙ РОЗВИТОК ДИТИНИ

№	Модуль 1 (поточна навчальна діяльність)	Максимальна кількість балів
	<i>Змістовий модуль 2</i>	
1.	Тема 1	22
2.	Тема 2	22
	<i>Змістовий модуль 3</i>	
3.	Тема 3	22
4.	Тема 4	22
5.	Тема 5	22
	<i>Разом змістові модулі</i>	<i>120</i>
	<i>Підсумковий модульний контроль, в тому числі:</i>	<i>80</i>
	<i>практичної підготовки</i>	
	<i>теоретичної підготовки</i>	
	РАЗОМ сума балів	200

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям з кожної теми.

Готовність студента до заняття (початковий етап) перевіряється на основі відповіді на 10 тестових завдань. На першому практичному занятті ці питання включені до заключного контролю. За вірну відповідь на 9-10 тестів студент отримує 5 балів; за 9 правильних відповідей – 4 бали, на 8-7 – 3 бали, 6-0 тестів - 0 балів. Основний етап практичного заняття передбачає видпрацювання практичних навичок. Опитування оцінюється від 12 до 0 балів. Для оцінки засвоєння студентом теми йому пропонується дати відповідь на ситуаційну задачу. Якщо вірно вирішена задача – студент отримує 5 балів. Вирішина з недоліками - 4 бал. Не вирішена - 0 балів. Отримані протягом заняття бали складаються (бали, отримані за тести + бали, отримані за опитування + бали, отримані за задачі). Перерахунок оцінок з багатобальної шкали здійснюється наступним чином: “5” (відміно) – 22-20 балів, “4” (добре) – 19-16 балів, “3” (задовільно) – 15-12 балів, “2” (незадовільно) – 11-0.

Оцінювання самостійної роботи студентів по підготовці до аудиторних практичних занять здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті. Оцінювання засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних навчальних занять, здійснюється під час підсумкового модульного контролю.

Індивідуальна робота студента оцінюється в 10, 8, 6 бали (один раз за весь заліковий модуль).

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність, становить 120 балів. Вона вираховується шляхом складання кількості балів, що відповідають оцінці "відмінно" на кожному практичному занятті (по 22 балів за практичні заняття 1-5) з додаванням максимального балу за індивідуальну роботу (10 балів).

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля, вираховується шляхом складання кількості балів, що відповідають оцінці "задовільно" на кожному занятті (по 12 балів за практичні заняття 1-5) і становить 60 балів.

Підсумковий модульний контроль здійснюється по завершенню вивчення всіх тем модуля на останньому контрольному занятті з модуля.

До підсумкового модульного контролю допускаються студенти, які виконали програму модуля та отримали за поточну діяльність не менше 60 балів.

Форма проведення підсумкового модульного контролю є стандартизованою і включає контроль теоретичної і практичної підготовки. Розподіл балів – за теоретичну частину – 10 балів (тестові завдання в кількості 20), за практичну частину 20 балів та 50 балів за ситуційні задачі (вирішення 2 типових завдань по 20, 18, 14 балів відповідно за правильне, з незначною помилкою і двома незначними помилками в кожній задачі).

Максимальна кількість балів, які студент може отримати під час складання підсумкового модульного контролю складає 80 балів.

Підсумковий модульний контроль вважається зарахований, якщо студент набрав не менше 50 балів (не менше 5 балів за тестові завдання, не менше 15 балів за обстеження і оцінку фізичного та психомоторного розвитку дитини, не менше 15 балів за кожну ситуційну задачу).

МОДУЛЬ №2: АНАТОМО-ФІЗІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ, МЕТОДИКА ДОСЛІДЖЕНЬ ТА СЕМІОТИКА ЗАХВОРЮВАНЬ У ДІТЕЙ

№	Модуль 2 (поточна навчальна діяльність)	Максимальна кількість балів
	Змістовий модуль 4	
1.	Тема 1	5
2.	Тема 2	5
	Змістовий модуль 5	
2.	Тема 3	5
4.	Тема 4	5
	Змістовий модуль 6	
5.	Тема 5	5
6.	Тема 6	5
7.	Тема 7	5
	Змістовий модуль 7	
8.	Тема 8	5
9.	Тема 9	5
10.	Тема 10	5
	Змістовий модуль 8	
11.	Тема 11	5
12.	Тема 12	5
13.	Тема 13	5
	Змістовий модуль 9	
14.	Тема 14	5
15.	Тема 15	5
16.	Тема 16	5
	Змістовий модуль 10	
17.	Тема 17	5
	Змістовий модуль 11	
18.	Тема 18	5

19.	Тема 19	5
	Змістовий модуль 12	
20.	Тема 20	
	Разом змістові модулі (разом з індивідуальною роботою)	120
	Підсумковий модульний контроль, в тому числі:	80
	практичної підготовки	
	теоретичної підготовки	
	РАЗОМ сума балів	200

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям з кожної теми.

Готовність студента до заняття (початковий етап) перевіряється на основі відповіді на 10 тестових завдань. На першому практичному занятті ці питання включені до заключного контролю. За вірну відповідь на 10-7 тестів студент отримує 1 бал; за 6-0 правильних відповідей – 0 балів. Основний етап практичного заняття передбачає відпрацювання практичних навичок. Оцінюється в 3, 2, 1, 0 балів. Для оцінки засвоєння студентом теми йому пропонується дати відповідь на ситуаційну задачу. Якщо вірно вирішена задача – студент отримує 1 бал, не вирішена - 0 балів. Отримані протягом заняття бали складаються (бали, отримані за тести + бали, отримані за опитування + бали, отримані за задачі). Перерахунок оцінок з багатобальної шкали здійснюється наступним чином: “5” (відмінно) 5 балів, “4” (добре) – 4 балів, “3” (задовільно) – 3 балів, “2” (незадовільно) – 2-0.

Оцінювання самостійної роботи студентів по підготовці до аудиторних практичних занять здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті. Оцінювання засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних навчальних занять, здійснюється під час підсумкового модульного контролю.

Індивідуальна робота студента оцінюється в 10, 8, 6 бали.

Написання та захист історії хвороби оцінюється в 10, 8, 6 бали.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність, становить 120 балів. Вона вираховується шляхом складання кількості балів, що відповідають оцінці "відмінно" на кожному практичному занятті (по 5 балів за практичні заняття 1-20) з додаванням максимального балу за індивідуальну роботу (10 балів), за написання та захист історії хвороби (10 балів).

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля, вираховується шляхом складання кількості балів, що відповідають оцінці "задовільно" на кожному занятті (по 3 бали за практичні заняття 1-20) і становить 60 балів + 6 балів за історію хвороби = 66 балів.

Підсумковий модульний контроль здійснюється по завершенню вивчення всіх тем модуля на останньому контрольному занятті з модуля.

До підсумкового модульного контролю допускаються студенти, які виконали програму модуля та отримали за поточну діяльність не менше 60 балів + 8 балів за історію хвороби.

Форма проведення підсумкового модульного контролю є стандартизованою і включає контроль теоретичної і практичної підготовки. Розподіл балів – за теоретичну частину – 10 балів (тестові завдання в кількості 20), за практичну частину 60 балів та 10 балів за ситуаційні задачі (вирішення типового завдання по 10, 9, 8 балів відповідно за правильне, з незначною помилкою і двома незначними помилками в задачі).

Максимальна кількість балів, які студент може отримати під час складання підсумкового модульного контролю складає 80 балів.

Підсумковий модульний контроль вважається зарахований, якщо студент набрав не менше 50 балів (не менше 6 балів за тестові завдання, не менше 9 балів за проведення огляду, 9 балів за проведення пальпації, 9 балів за проведення перкусії та аускультатії, не менше 8 балів за задачу).

МОДУЛЬ №3: ВИГОДОВУВАННЯ ДІТЕЙ

№	Модуль 3 (поточна навчальна діяльність)	Максимальна кількість балів
	Змістовий модуль 14	
1.	Тема 1	15
2.	Тема 2	15
	Змістовий модуль 15	
3.	Тема 3	15
	Змістовий модуль 16	
5.	Тема 4	15
	Змістовий модуль 17	
7.	Тема 5	15
	Разом змістові модулі+ індивідуальна робота	120
	Підсумковий модульний контроль, в тому числі:	80
	<i>практичної підготовки</i>	
	<i>теоретичної підготовки</i>	
	РАЗОМ сума балів	200

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям з кожної теми.

Готовність студента до заняття (початковий етап) перевіряється на основі відповіді на 10 тестових завдань. На першому практичному занятті ці питання включені до заключного контролю. За вірну відповідь на 9-10 тестів студент отримує 5 балів; за 9 правильних відповідей – 4 бали, на 8-7– 3 бали, 6-0 тестів - 0 балів. Основний етап практичного заняття передбачає видпрацювання практичних навичок. Опитування оцінюється від 12 до 0 балів. Для оцінки засвоєння студентом теми йому пропонується дати відповідь на ситуаційну задачу. Якщо вірно вирішена задача – студент отримує 5 балів. Вирішена з недоліками - 4 бал. Не вирішена - 0 балів. Отримані протягом заняття бали складаються (бали, отримані за тести + бали, отримані за опитування + бали, отримані за задачі). Перерахунок оцінок з багатобальної шкали здійснюється наступним чином: “5” (відмінно) – 22-20 балів, “4” (добре) – 19-16 балів, “3” (задовільно) – 15-12 балів, “2” (незадовільно) – 11-0.

Оцінювання самостійної роботи студентів по підготовці до аудиторних практичних занять здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті. Оцінювання засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних навчальних занять, здійснюється під час підсумкового модульного контролю.

Індивідуальна робота студента оцінюється в 10, 8, 6 бали (один раз за весь заліковий модуль).

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність, становить 120 балів. Вона вираховується шляхом складання кількості балів, що відповідають оцінці "відмінно" на кожному практичному занятті (по 22 балів за практичні заняття 1-5) з додаванням максимального балу за індивідуальну роботу (10 балів).

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля, вираховується шляхом складання кількості балів, що відповідають оцінці "задовільно" на кожному занятті (по 12 балів за практичні заняття 1-5) і становить 60 балів.

Підсумковий модульний контроль здійснюється по завершенню вивчення всіх тем модуля на останньому контрольному занятті з модуля.

До підсумкового модульного контролю допускаються студенти, які виконали програму модуля та отримали за поточну діяльність не менше 60 балів.

Форма проведення підсумкового модульного контролю є стандартизованою і включає контроль теоретичної і практичної підготовки. Розподіл балів – за теоретичну частину – 10 балів (тестові завдання в кількості 20), за практичну частину 60 балів та 10 балів за теоретичне питання (по 10, 7, 4 балів відповідно за правильну, з незначною помилкою і двома незначними помилками відповідь).

Максимальна кількість балів, які студент може отримати під час складання підсумкового модульного контролю складає 80 балів.

Підсумковий модульний контроль вважається зарахований, якщо студент набрав не менше 50 балів (не менше 5 балів за тестові завдання, не менше 20 балів за кожну задачу, не менше 4 балів за теоретичне питання).

ОЦІНЮВАННЯ ДИСЦИПЛІНИ:

Оцінка з пропедевтики педіатрії виставляється лише студентам, яким зараховані усі модулі з дисципліни.

Оцінка з дисципліни виставляється як середня з оцінок за модулі, на які структурована навчальна дисципліна.

Заохочувальні бали за рішенням Вченої Ради можуть додаватися до кількості балів з дисципліни студентам, які мають наукові публікації або зайняли призові місця за участь у олімпіаді з дисципліни серед ВНЗ України та інше.

Об'єктивність оцінювання навчальної діяльності студентів має перевірятися статистичними методами (коефіцієнт кореляції між поточною успішністю та результатами підсумкового модульного контролю).

Конвертація кількості балів з дисципліни у оцінки за шкалами ECTS та 4-ри бальною (традиційною):

Кількість балів з дисципліни, яка нарахована студентам, конвертується у шкалу *ECTS* таким чином:

Оцінка ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10% студентів
B	Наступні 25% студентів
C	Наступні 30% студентів
D	Наступні 25% студентів
E	Останні 10% студентів

Відсоток студентів визначається на виборці для студентів даного курсу в межах відповідної спеціальності.

Кількість балів з дисципліни, яка нарахована студентам, конвертується у 4-ри бальну шкалу таким чином:

Оцінка ECTS	Оцінка за 4-ри бальною шкалою
A	“5”
B, C	“4”
D, E	“3”
FX, F	“2”

Оцінка з дисципліни FX, F (“2”) виставляється студентам, яким не зараховано хоча б один модуль з дисципліни після завершення її вивчення.

Оцінка FX (“2”) виставляється студентам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але не склали підсумковий модульний контроль. Вони мають право на повторне складання підсумкового модульного контролю не більше 2-ох (двох) разів за графіком, затвердженим ректором.

Студенти, які одержали оцінку F по завершенні вивчення дисципліни (не виконали навчальну програму хоча б з одного модуля або не набрали за поточну навчальну діяльність з модуля мінімальну кількість балів), мають пройти повторне навчання з відповідного модуля. Рішення приймається керівництвом ВНЗ відповідно до нормативних документів, затвердженим в установленому порядку.

11.Методичне забезпечення

1. Методичні рекомендації для студентів
2. Методичні рекомендації для викладачів

12.Рекомендована література

Базова література

- 1.Майданник В.Г., Бутиліна О.В. Клінічна діагностика в педіатрії.- К., Дорадо-Друк, 2012.- 286 с.
2. Пропедевтична педіатрія. Підручник для студентів вищих навч. закл./Під редакцією акад. НАМН України, проф. В.Г. Майданника.- Вінниця: Нова книга,2012.-880 с.
- 3.Практикум з пропедевтичної педіатрії з доглядом за дітьми /За ред. В.Г. Майданника, К.Д. Дуки.- К.: Знання України, 2002.- 356 с.
4. Тестові завдання з педіатрії /За ред. чл.-кор. НАМН України, проф. В.Г. Майданника.- К., 2007.-429 с.

Допоміжна література

1. Майданник В.Г. Основи клінічної діагностики в педіатрії.- К., 1998.- 213 с.
2. Майданник В.Г., Дадакіна М.А. Діагностика порушень фізичного та психічного розвитку дітей.- К., 1995.-124 с.
3. Маркевич В.Е., Майданник В.Г., Павлюк П.О. та ін. Морфофункціональні та біохімічні показники у дітей і дорослих.- Київ-Суми: МакДен, 2002.- 268 с.
4. Нечитайло Ю.Н., Лоскутова І.Е., Фокина С.Е. Нутрициология детского возраста.- Черновцы, БГМА, 2003.- 144 с.
5. Пропедевтика дитячих хвороб. Навчальний посібник/За ред. проф. Гнатейко О.З.- Львів:Ліга-Прес, 2004.- 320 с.
6. Dworkin P.H. Pediatrics.-Baltimore:Williams,Wilkins, 1987.- 260 pp.
7. Gill D., O'Brien N. Paediatric clinical examination.-Edinburg, 1988.-197 pp.
8. Willms J.L., Lewis J. Introduction to clinical medicine.- Baltimore:Williams,Wilkins, 1991.- 260 pp.

1. Інформаційні ресурси

- 1.Накази МОЗ <http://www.moz.gov.ua/ua/portal/>
- 2.Сайт кафедри педіатрії №4 <http://pediatrics.kiev.ua/>
- 3.Международный журнал педиатрии, акушерства и гинекологии <http://ijpog.org/>
- 4.Сайт Федерации педиатров стран СНГ <http://fpcis.org/>

14.Форма підсумкового контролю успішності навчання

Підсумковий модульний контроль

15.Засоби діагностики успішності навчання

1. Типові ситуаційні задачі,
2. Тестові завдання за формою А,
3. Контроль засвоєння практичних навичок,
4. Стандартизовані питання.